

Het Nederlands Letterenfonds

29-01-2013 14:01

De subsidie voor literaire magazines, een onderdeelje van de totale subsidiepot, is recent de wacht aangezegd. Het betreft een stuk of 8 literaire magazines met een oplage van vrijwel niets. Vrij Nederland berichtte reeds in 2009 dat deze magazines verworpen waren tot kasplantjes (bron: vn.nl). Naar nu blijkt stoppen nagenoeg alle uitgevers met deze magazines omdat de subsidie stopt. Hoe erg kan een subsidie dan mislukt zijn wanneer er nul kans op overleving is wanneer de geldkraan wordt dicht gedraaid en men al jaren weet dat het niets zal worden? Niet getreurd, het Letterenfonds stelt juichend nog een tonnetje beschikbaar aan vier elitaire magazines die dan 'nog even door kunnen gaan en de omslag naar online kunnen maken', in 2013.

Ik ben in principe tegen subsidies. Iets is goed of niet goed. Wanneer het goed is gaat het zichzelf wel een keer bedruipen. In het slechtste geval is dit na de dood (Van Gogh), dan is het een gevalletje van pech. Een goede warme bakker krijgt ook geen subsidie, de goede slager ook niet, waarom een bewezen literair auteur wel? Subsidie is suf en een beetje zelig. Ik kan het weten, in het verleden heb ik miljoenen aan subsidies 'binnen getikt'. Het houdt teveel mensen aan de gang. Veel te veel overheid en veel te veel enge adviseurs en dito slijmballen die een subsidiegraantje willen meepikken. Afschaffen die hap: gewoon werken voor je geld.

Reken even mee: voor een subsidiebedrag van minder dan €9 miljoen op jaarbasis zijn er 31 (!!!) mensen full time bij het Letterenfonds aan het werk. Een kostenpost (alleen aan personeelskosten) van €2 miljoen. Onacceptabel.

De traditionele uitgevers - het woord zegt het in feite al - blinken al uit in ouderwets denken, het Letterenfonds loopt daar nog een lichtjaar achter (snelheid van het licht = 3×10^8 tot-de-achtste meter per seconde). Van de maximaal €9 miljoen subsidie wordt twee-en-een-halve ton beschikbaar gesteld voor digitale ontwikkeling. Nou, nou, maar liefst 2.7% wordt besteed aan digitale ontwikkelingen. In een tijd dat de ene na de andere online ontwikkeling wordt geïntroduceerd in de boekenwereld, dat de gehele boekenbranche een ongehoorde digitale slag aan het maken is, doet 2.7% wat zuinigjes aan. Een beetje "niet van deze wereld", wereldvreemd zo je wilt. Als je toch zo nodig aan subsidies wilt doen, zou dit altijd meer dan 50% moeten zijn: gericht op de toekomst.

Aah, U zegt om de cultuur in stand te houden!? Is dat de reden? Ok, even denken.....(1 seconde later).... (geluid van een harde bel)... Trrrrriinnnnggg! Wrong answer: thank you for playing. Een cultuur houdt je niet kunstmatig in stand. Ja maar, de kwaliteit van de literatuur dan? Dat kan niet zonder het Letterenfonds. Nou, dat kan het vrij aardig. Ik denk niet dat de grote auteurs die Nederland rijk is, het Letterenfonds nodig hebben om een boekje te schrijven.

Ik heb precies één ervaring met het Letterenfonds. Een onthutsende ervaring wel te verstaan. Een van onze auteurs had zich aangemeld voor de subsidie 'projectbeurs auteurs' van het Letterenfonds. Per direct afgewezen. Reden? 'Hij publiceert niet bij een 'echte uitgeverij' en dan kom je niet in aanmerking', aldus een medewerker. Ik ging toch even verhaal halen bij het Fonds. Nadat het Fonds eerst bevestigde dat dit klopt, heb ik ze uitgelegd dat hun stellingname wel heel slecht voor ons imago is, bedrijfsschade kan veroorzaken en dat we het Fonds per direct een proces aan de broek doen. De dame aan de andere kant van de lijn liep voelbaar rood aan, haastte zich om te zeggen dat er sprake moest zijn van een misverstand en dat ik per omgaande excuses op papier zou krijgen. Gevalletje van jammer. Wel zelig om te zien hoe het Fonds kennelijk denkt over uitgevers 'nieuwe stijl'.

Peter Paul van Bakkum